

Izvor: www.tportal.hr

Svijet bez antibiotika u kojem svaki porod ponovno postaje opasan po život baš kao i svaka rana, upala ili operacija, nama je teško i zamisliti, no mnogi stručnjaci upozoravaju da takva crna vizija budućnosti nije pretjerani pesimizam. Apokaliptične prognoze u siječnju je najavila i savjetnica britanske vlade za zdravlje prof. Dame Sally Davies rekavši da rezistencija bakterija na antibiotike predstavlja prijetnju čovječanstvu sličnu kao i globalno zatopljenje ili terorizam.

BEZ ANTIBIOTIKA NEMA NI SUVREMENE MEDICINE

»Danas je puno teže ostati bez antibiotika nego prije 100 godina jer medicina tada nije bila tako invazivna«, istaknula je prof. Arjana Tambić i dodala: »Mnoge grane medicine razvile su se jer je rizik invazivnosti bio prihvatljiv budući da smo imali antibiotike. Ako ih uskoro nećemo imati, u pitanje će doći mnoga dostignuća. U budućnosti očekujemo i neki drugi pristup borbi protiv bakterija, međutim, to vrijeme je još daleko, a treba premostiti međurazdoblje. No kako usporiti razvoj rezistencije? Bojimo se da smo već sada u tzv. post-antibiotskoj eri.«

Strah da ćemo izgubiti antibiotike, podsjetila je naša mikrobiologinja, star je koliko i sami antibiotici. Već je Alexander Fleming prilikom primanja Nobelove nagrade upozorio da u laboratorijskim uvjetima bakterije lako postaju rezistentne. Njihova otpornost je evolucijska neumitnost. Vrlo brzo se razvijaju i u 20 minuta izmijene ono za što je nama potrebno 20 godina pa se stižu prilagoditi na okoliš pun antibiotika.

PREMALO SE ULAŽE U NOVE ANTIBIOTIKE

Optimizam iz 50-ih dugo je bio prisutan. Mislilo se da će bakterije razvijati rezistenciju ali i ljudi nove antibiotike. No zatim je od 60-ih uslijedilo duže razdoblje kada nije bilo otkrića novih antibiotika. Nakon toga su došle lijepe 80-te s brojnim otkrićima, međutim, od tada ponovno imamo uglavnom sušno razdoblje. Problem je i u tome što se više ulaže u druge lijekove, osobito za liječenje kroničnih bolesti koji se više isplate jer se uzimaju cijeli život.

NISMO NAJGORI, ALI SMO LOŠI

Hrvatska po potrošnji antibiotika i rezistenciji u Europi zauzima visoko srednje mjesto. Najveći potrošači su južne zemlje, a predvode ih Grčka i Francuska. S druge strane uzor su nam skandinavske zemlje i Nizozemska koja ima najracionalniju potrošnju. Možda se njihovi građani osjećaju frustrirano što ne mogu tako lako dobiti antibiotike, no sigurno je bolje završiti u bolnici u Nizozemskoj nego u Grčkoj, naglasila je Arjana Tambić.

Koliko je neracionalna postala konzumacija antibiotika dobro ilustrira upravo Grčka. Činjenica da imaju visoke skokove potrošnje zimi pokazuje da i brojne virusne infekcije nepotrebno liječe antibioticima. Nažalost, i Hrvatska ima sličan obrazac zimskog povećanja. Ljudi antibiotike često uzimaju protiv virusnih oboljenja poput kašlja, bronhitisa ili tonzilitisa. Preko 90 posto antibiotika troši se ambulantno dok bi oni trebali biti rezervirani za teške bolničke pacijente čiji je obrambeni sustav oslabljen primarnom bolešću, a izloženi su kateterima, operacijama i drugim izvorima infekcija.

Francuska je od 2000. počela smanjivati potrošnju antibiotika, no Grcima ni alarmantni podaci nisu bili dovoljno upozorenje. Neke zemlje su se nakon uvođenja strožih mjera malo oporavile što pokazuje da reverzibilnost ipak postoji.

KOJE NAM BAKTERIJE PRIJETE U HRVATSKOJ?

Posljednjih godina *Escherichia coli* pokazuje rezistenciju na jake antibiotike cefalosporine 3. generacije. Iako je u Hrvatskoj udio otporne *E. coli* tek 10 posto, situacija ipak zabrinjava jer su nam ostali još samo najjači karbapenemi.

MRSA je i dalje vrlo opasna i aktualna ne samo u bolnicama već i u domovima za umirovljenike i sličnim mjestima.

Klebsiella pneumoniae pokazuje rezistenciju u 50 posto slučajeva na 3. generaciju cefalosporina, a do danas je zabilježeno i osam slučajeva otpornih na karbapeneme.

Ponajviše se bojimo *Klebsiella KPC* jer je u Grčkoj i Izraelu već svaka druga otporna na karbapeneme. U Hrvatsku je ušla 2011., a do danas su zabilježena 24 slučaja sjeverno od Zagreba te u dvije zagrebačke bolnice.

U Hrvatskoj je svaki treći *Pseudomonas* otporan na karbapeneme.

Veliki problem je i *Acinetobacter* koji je u preko 60 posto slučajeva otporan na karbapeneme.

»U više bolnica situacija je teška. Prosjek je 64 posto, no u nekim bolnicama je to i preko 90 posto«, upozorila je Tambić Andrašević.

RJEŠENJE JE U SNAŽNOJ OBRAZOVNOJ KAMPANJI!

Naša mikrobiologinja ističe da je najvažnije obrazovati ljude, ali i liječnike snažnom kampanjom protiv zlouporabe antibiotika.

Neki stručnjaci smatraju da bi problem mogao biti u mentalitetu južноеuropskih zemalja, odnosno nedostatku discipline. Najčešći razlog posjeta liječniku, u 90 posto slučajeva, su virusne infekcije dišnih putova, a čak 75 posto antibiotika se propiše upravo u tim situacijama. Dakle, kampanja je potrebna i među liječnicima. Konačno i u medicinskim krugovima bila je uvriježena zablada da se ne smije propustiti liječenje antibioticima kako se ne bi razvila reumatska groznica.

Još jedan loš indikator je istraživanje koje je pokazalo da su Hrvati vrlo skloni uzimanju antibiotika, odnosno da imamo veliki postotak ljudi koji lako posežu za njima u vlastitim ladicama, tzv. kućnim apotekama.

»Nije dobra vijest ni da antibiotici pojeftinjuju. Bilo bi bolje da su skuplji... Danas se čak vraćamo antibioticima koje smo prije više desetljeća napustili jer su bili previše toksični, tako je loša situacija«, zaključila je prof. Tambić Andrašević.

Svi sudionici tribine, uglavnom liječnici, opskrbljeni su povećom zalihom listića s naslovom »Prehlada ili gripa? Reci NE antibioticima!« koji predstavljaju osnovne upute kada treba, a kada ne, uzimati antibiotike.

Autor tportal.hr - Nenad Jarić Dauenhauer

Četvrtak, 14 Ožujak 2013 11:38 - Ažurirano Četvrtak, 14 Ožujak 2013 11:45
